

RIKSARKIVAREN

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning
V/ Christine Oppegaard
Postboks 8005 DEP
0030 OSLO

Deres ref
2006/02317

Vår ref.
2009/6857 ANNMAL

Dato
25.08.2009

Vedtak om bevaring og kassasjon av Kriminalomsorgens arkiver og fagsystemer

Vi viser til søknad av 07.04.2009 om godkjenning av bevarings- og kassasjonsplan for Kriminalomsorgen, diverse telefonsamtaler og befaring i Drammen fengsel. Med hjemmel i arkivloven § 9 og arkivforskriften § 3-21 vedtar Riksarkivaren herved bevarings- og kassasjonsregler for Kriminalomsorgens papirarkiver og elektroniske systemer. Vedtaket omfatter skapt materiale, som ikke allerede er avlevert, og materiale som Kriminalomsorgen skaper i fremtiden. Vedtaket omfatter ikke protokollserier som er spesifikke for det enkelte fengsel, disse må vurderes enkeltvis.

Vedtaket gjelder for følgende enheter:

- Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF)
- Kriminalomsorgens Utdanningssenter (KRUS)
- Kriminalomsorgens it-tjeneste (KITT)
- regionskontorene
- fengslene, friomsorgskontorene og overgangsboligene.

Riksarkivaren godkjenner Kriminalomsorgens forslag til bevarings- og kassasjonsregler med følgende endringer:

- Undervisningsplaner, eksamensoppgaver og eksamensprotokoller bevares. Eksamensbesvarelser fra 1937 til og med skoleåret 1950/51 bevares. Resten av arkivet etter Kriminalomsorgens Utdanningssenter kasseres, med unntak av sakstyper som skal bevares i henhold til Felles kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen.
- Systemdokumentasjon for systemer som er vedtatt bevart, skal følge med uttrekkene ved deponering. Resten av arkivet etter Kriminalomsorgens it-

tjeneste kasseres, med unntak av sakstyper som skal bevares i henhold til Felles kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen.

- Klientmapper opprettet før 1950 bevares i alle fengsler.
- Klientmapper for langtidsdømte, sikringsdømte og forvaringsdømte fanger bevares. Dette innebærer at klientmappene i Bredtveit fengsel, forvarings- og sikringsanstalt, Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt, Oslo fengsel, Ullersmo fengsel, Ringerike fengsel, Åna fengsel, Bergen fengsel og Trondheim fengsel skal bevares i sin helhet. Dersom noen av de overnevnte fengslene har hatt som praksis å kun arkivere informasjon om den enkelte fange i saksarkivet og ikke i klientmappene, skal saker på hovedgruppe 61, 62, 64 og 65 i arkivnøkkelen bevares fra saksarkivet.
- Klientmappene fra Bastøy fengsel bevares. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1991. Etter 1991 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kia.
- Klientmapper fra et fengsel med innsatte som soner korte og mellomlange dommer bevares som prøve på denne typen klientmapper. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1991. Etter 1991 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kia. Kriminalomsorgen foreslår et fengsel som er representativt og har gode arkiver.
- Klientmapper opprettet etter 1950 fra øvrige fengsler kasseres.
- Klientmapper fra et friomsorgskontor bevares som prøver på klientmapper i Friomsorgen. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1996. Etter 1996 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kif. Kriminalomsorgen foreslår et friomsorgskontor som er representativt og har gode arkiver.

Kassasjon kan foretas når Kriminalomsorgen ikke lenger har juridisk eller administrativt behov for materialet. Riksarkivaren forutsetter at Kriminalomsorgen selv sørger for at saker som er vedtatt kassert, blir oppbevart i den perioden som følger av bestemmelser i annet lovverk. Det gjelder særlig innsattes rett til innsyn i og gjenopptakelse av egen sak.

Vedtaket erstatter vedtak av 08.09.2003 og 02.07.1984 om kassasjon av klientmapper i Kriminalomsorgen (Kriminalomsorg i frihet) og vedtak av 05.02.1984 om bevaring og kassasjon av eksamensbesvarelser ved Fengselsskolen.

Med hilsen

Ivar Fonnes
riksarkivar

Anna K. Malmø-Lund
arkivar

Bevarings- og kassasjonsregler for Kriminalomsorgens papirarkiver og fagsystemer – samlet oversikt

Saksarkiv (papir):

Saksarkivene er ordnet etter arkivnøkkel. For klasse 0, 1 og 2 foretas det kassasjon i henhold til Felles kassasjonsbestemmelser for statsforvaltningen. Duplikater av personalmapper kasseres.

For fagsakene gjelder følgende:

- Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF): bevares
- Kriminalomsorgens Utdanningssenter (KRUS):
 - Undervisningsplaner, eksamensoppgaver og eksamensprotokoller bevares.
 - Eksamensbesvarelser fra 1937 til og med skoleåret 1950/51 bevares.
 - Resten av arkivet kasseres.
- Kriminalomsorgens it-tjeneste (KITT): kasseres (med unntak systemdokumentasjon som skal følge med uttrekk som deponeres)
- Regionskontorene: saksarkivene bevares
- Fengslene, friomsorgskontorene og overgangsboligene:
 - Arkiver skapt før 1963 bevares
 - Arkiver skapt etter 1963 kasseres, med unntak av saker arkivert på gruppe 030 (eiendommer på den enkelte enhet) og hovedgruppe 63 (arbeidsdrift og opplæring).
- Kopibøker
 - Kopibøker skapt etter innføring av elektronisk arkiv, kan kasseres.
- Journaler
 - Postjournaler skapt etter innføring av elektronisk arkiv, kan kasseres.

Klientarkiv og fangeprotokoller (papir)

- Fengsler og omsorgsboliger:
 - Fangeprotokoller bevares
 - Klientmapper opprettet før 1950 bevares
 - Klientmapper for langtidsdømte, sikringsdømte og forvaringsdømte fanger bevares. Dette innebærer at klientmappene i følgende fengsler skal bevares:
 - Bredtveit fengsel, forvarings- og sikringsanstalt
 - Oslo fengsel
 - Ila fengsel, forvarings- og sikringsanstalt
 - Ullersmo fengsel
 - Ringerike fengsel
 - Åna fengsel
 - Bergen fengsel
 - Trondheim fengsel

Daglig journal for forvaringsdømte kasseres når miljørapporten er skrevet. Miljørapporten (sluttrapporten) bevares i klientmappen. Dersom noen av de overnevnte fengslene har hatt som praksis å kun arkivere informasjon om den enkelte fange i saksarkivet og ikke i

- klientmappene, skal saker på hovedgruppe 61, 62, 64 og 65 i arkivnøkkelen bevares fra saksarkivet.
- Klientmappene fra Bastøy fengsel bevares. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1991. Etter 1991 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kia.
 - Klientmapper fra et fengsel med innsatte som soner korte og mellomlange dommer bevares som prøve på denne typen klientmapper. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1991. Etter 1991 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kia. Kriminalomsorgen foreslår et fengsel som er representativt og har gode arkiver.
 - Klientmapper opprettet etter 1950 fra øvrige fengsler kasseres.
 - Friomsorgskontor:
 - Klientmapper fra et friomsorgskontor bevares som prøver på klientmapper i Friomsorgen. Det skal bare bevares klientmapper opprettet før 1996. Etter 1996 er informasjon om soningsforhold dokumentert i systemet Kompis-Kif. Kriminalomsorgen foreslår et friomsorgskontor som er representativt og har gode arkiver.
 - Klientmapper ved øvrige friomsorgskontor kasseres.
 - Regionkontorene og KSF: klientmappene kasseres

Elektroniske systemer

- Elektronisk saksarkiv, DocuLive, bevares. Det foretas uttrekk i henhold til NOARK-4 standarden.
- Kompis-kia (KriminalOMSorgens Produktivitetsfremmende Informasjonssystemer – kriminalomsorg i fengsel) Fra systemet bevares følgende informasjon:
 - informasjon om soning
 - innsattes personalia
 - soningsberegning
 - brudd i soningen/oppholdet og reaksjoner på dette
 - resultat av soningsrelatert saksbehandling
 - svikthendelser
 - endring av straffegjennomføringsform
 - fengselsregister, kodetyper og kodeverdier
 Vedtaket gjelder informasjonen i systemet. Kriminalomsorgens forslag til tabelluttrekk benyttes i den grad det er hensiktsmessig.
- Kompis-kif (KriminalOMSorgens Produktivitetsfremmende Informasjonssystemer for kriminalomsorg i frihet). Fra systemet bevares følgende informasjon:
 - informasjon om straffegjennomføringen
 - personopplysningen om kriminalomsorgens klienter
 - siktelse, dom og domsvilkår
 - soningsperiode og soningsendringer med årsaksangivelse
 - hendelser som er knyttet til soning, tilsyn (betinget dom) og møteplikt (prøveløslatelse)

- oppfølgingssaker med angivelse av årsak, prioritet og frister for disse
- personundersøkelser og egnethetsvurdering for elektronisk kontroll
- opplysninger om samfunnstjeneste (arbeidsgiver, arbeidets innhold og gjennomføring)

Vedtaket gjelder informasjonen i systemet. Kriminalomsorgens forslag til tabelluttrekk benyttes i den grad det er hensiktsmessig.

- Kompis-booking: informasjonen i systemet kasseres.
- Fensel.exe: informasjonen i systemet kasseres.
- Kompis-reskontro: informasjonen i systemet kasseres.
- Agresso lønn- og regnskap: informasjonen i systemet kasseres
- GAT-turnus: informasjonen i systemet kasseres.

Begrunnelse for vedtak av 25.08.2009 om bevaring og kassasjon av Kriminalomsorgens papirarkiver og systemer.

Forslaget til bevarings- og kassasjonsvedtak for Kriminalomsorgen bygger i stor grad på Kriminalomsorgens innsendte bevarings- og kassasjonsplan (bk-plan). Kriminalomsorgen har levert en meget grundig og velstrukturert bk-plan. Etatens historie, organisering og funksjoner er kort og konsist beskrevet og alle bevarings- og kassasjonsforslag er begrunnet. Det har allikevel vært behov for å foreta noen mindre justeringer i bk-forslagene.

Kriminalomsorgens utkast til bevarings- og kassasjonsplan legger opp til en forholdsvis lav bevaringsprosent når det gjelder sakarkiv. Kriminalomsorgens funksjoner og beslutningsprosesser ansees å være tilstrekkelig dokumentert ved at man etter 1963 kun bevarer sakarkivene på de øverste nivåene, der beslutningene fattes, dvs. ved Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF) og ved regionskontorene. Denne oppfatningen deler vi fullt ut.

Kriminalomsorgen har imidlertid lagt opp til en forholdsvis omfattende bevaring av klientmapper (fangemapper) på papir og av tilsvarende informasjon i fagsystemene Kompis-kia (fengsler og overgangsboliger) og Kompis-kif (friomsorgen). I tillegg til klientmappene til langtids-, sikrings- og forvaringsdømte, har Kriminalomsorgen foreslått å bevare 20 % av mappene opprettet ved øvrige fengsler og friomsorgskontor før opprettelsen av Kompis-kia og Kompis-kif i henholdsvis 1991 og 1996. Hensikten er å dokumentere soningsforholdene ved norske fengsler i denne perioden. Dette kan langt på vei forsvares fordi frihetsberøvelsen som en fengselsstraff representerer, er et stort inngrep i enkeltmenneskers liv. Det er viktig å dokumentere statens legitime maktbrukt og eventuelle maktmisbruk overfor denne gruppen borgere. Den faktiske myndighetsutøvelsen er best dokumentert i kontakten mellom soningssted og innsatt, det vil si i klientmappene.

Det er derimot diskutabelt om et utvalg basert på innsattes fødselsår eller etternavn er egnet til å gi et godt bilde av soningsforholdene. Befaring i Drammen fengsel og stikkprøver i fengselsarkiver som er avlevert til Statsarkivet i Kongsberg, har avdekket at innholdet i mappene til innsatte med korte og mellomlange dommer er meget varierende. De fleste mappene inneholder gjenpart av melding om fengsling og løslatelse, eventuelle prøveløslatelser, registreringskjema, kopi av melding til Folketrygden, skjemaer i forbindelse med besøk og soningsattest. En del mapper inneholder også kopier av domsavsigelse, kjennelse og tiltalebeslutning. Mappene er generelt meget tynne. Informasjonstettheten er lav og det er lite tematisk variasjon i mappene. Samlet vil mappene, til tross for at de enkeltvis ikke bygger mye, utgjøre et stort volum.

Et fåtall av mappene inneholder også informasjon som vi ønsker å bevare som for eksempel refselsler, klager på refselsler, søknad om permisjon, innvilget/avslått permisjon og eventuelt klage på avslått permisjon. Et utvalg basert på fødselsdato eller etternavn vil ikke nødvendigvis fange opp denne informasjonen, eller bare

fange den opp i mindre grad. Vi mener derfor at det er mer hensiktsmessig å bevare *alle* klientmappene fra *to* fengsler og *ett* friomsorgskontor, i tillegg til mappene til langtids-, sikrings- og forvaringsdømte fanger, enn å bevare et utvalg fra alle landets øvrige fengsler og friomsorgskontor. For eventuelt ytterligere å redusere omfanget av avleveringen kan det være aktuelt bare å bevare tykke mapper.

Vi ønsker å bevare klientmappene i Bastøy fengsel som en prøve på et fengsel med lavt sikkerhetsnivå. Bastøy fengsel er en utslusningsanstalt for innsatte med lange og mellomlange dommer. Bastøy hadde som landets første åpne fengsel en pionerrolle og er i dag landets største åpne anstalt. Bastøy skiller seg i dag også ut med sin satsning på økologisk jordbruk. I tillegg til klientmappene fra Bastøy bør klientmappene fra et gjennomsnittlig fengsel bevares. I Friomsorgen er det, i følge Kriminalomsorgen, liten variasjon i klientmappene fra friomsorgskontor til friomsorgskontor. Denne typen soning bør derfor være tilstrekkelig dokumentert når klientmappene fra et friomsorgskontor bevares.

Kriminalomsorgen har, i tråd med vedtaket av 05.02.1984 om bevaring og kassasjon av eksamensbesvarelser ved Fengselsskolen, foreslått å bevare langt mer enn det som skal bevares fra landets universiteter og høyskoler. Det er imidlertid vanskelig å se at eksamensbesvarelser fra Fengselsskolen, skulle ha større bevaringsverdi enn eksamensbesvarelser fra tilsvarende eller lengre utdanninger. Bk-bestemmelsene for eksamensbesvarelser ved KRUS er derfor harmonisert med bk-vedtakene av 13.03.2007 og 03.10.2007 om behandling av eksamensbesvarelser ved Norges universiteter og høyskoler. I og med at KRUS kun har et to-årig utdanningsløp, innebærer dette at ingen eksamensbesvarelser vil bli bevart for perioden 1950/51 – d.d. Undervisningen ved Fengselsskolen, som startet i 1937, ble under krigen stilt i bero og startet først opp igjen i 1950. I og med at det ikke ble avholdt eksamener ved Fengselsskolen i krigsårene, er den første årgangen med besvarelser etter krigen foreslått bevart.

I utkast til bevarings- og kassasjonsplan for Kriminalomsorgen av 14.02.09, foreslår Kriminalomsorgen å bevare papirarkivet etter Kriminalomsorgens IT-tjeneste. Dette er internadministrative arkiver med lav bevaringsverdi. Arkivet er derfor foreslått kassert. Unntaket er systemdokumentasjon i vid forstand, som bør følge med uttrekk ved avlevering og deponering.